

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/5, p. 387-404

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8850>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

ArticleInfo/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 05.11.2015

✓ Accepted/Kabul: 10.02.2017

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM – Doç. Dr. Mehmet GÜNEŞ

This article was checked by iThenticate.

ÇOCUK KEDİ VE ŞİİR: “MIRNAME: BÜYÜKLERE KEDİ ŞİİRLERİ” KİTABI ÖRNEĞİ

Gülseren SAĞSÖZ* - Berfin URAL**

ÖZET

Çocuklarda okuma alışkanlığını geliştirmek için çocukların ilgi ve gereksinmelerine uygun; onlarda okuma isteği uyandıran, nitelikli yazınsal kitapları seçmek gerekmektedir. Resimli çocuk kitapların niteliği, çocuk edebiyatı yapıtlarında bulunması gereken tasarım ve içerik özelliklerinin incelenmesiyle belirlenmektedir. Resimli çocuk kitaplarının tasarım özellikleri kapsamında, kitabın boyutu, kâğıt yapısı, kapak ve ciltleme, sayfa düzeni, harfler ve resimleme yer almaktadır. İçerik özellikleri kapsamında ise konu, izlek, karakter, dil ve anlatım, ileti ve çevre yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, Yalvaç Ural'ın şiirlerini yazdığı, Feridun Oral'ın resimlerinin yer aldığı “Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri” adlı kitabın tasarım özellikleri ve içerik özellikleri incelenerek, 8-12 yaş grubu çocukların dilsel, bilişsel, toplumsal ve kişilik gelişimlerine katkısı açısından değerlendirmektir. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Çalışmada veri analizi “Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri” kitabından elde edilmiştir. Çocuk edebiyatı yapıtı “betimsel çözümleme” yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Sonuç olarak, kitaptaki resimler ve şiirler, 8-12 yaş çocukların dilsel, bilişsel, toplumsal ve kişilik gelişimlerini destekleyebilir, onların işitme, bakma, görme, imgeleme yetilerini geliştirmesine olanak sağlayabilir; soyut kavramları algılamalarına ve yorumlamalarına katkı verebilir. Diğer yandan çocukların farklı edebiyat türlerinden şiiri ve görsellerinde yer alan farklı sanat akımlarını tanımalarına olanak tanıyabilir. Ayrıca kitabın içeriğinde yer alan kedi imgeleriyle, çocuk kendisi dışında çevresinde bulunan diğer kişi ve canlılara yönelik olumlu farkındalık kazanabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, şiir, okuma kültürü, resimli çocuk kitabı

* Okt. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, El-mek: gulseren.sagsoz@inonu.edu.tr

** MEB, El-mek: benlikimesi@hotmail.com

CHILD CATS AND POETRY: “MIRNAME: CAT POEMS FOR ADULTS ” EXAMPLE OF BOOK (MIRNAME: BÜYÜKLERE KEDI ŞİİRLERİ)

ABSTRACT

Appropriate to the interests and needs of children to develop reading habits in children; it is necessary to choose quality literary books that will make them want to read. The quality of picture books is determined by examining the design and content characteristics that must be found in children's literature works. The design features of picture books include the size of the book, the paper structure, cover and binding, page layout, letters and illustrations. Content features include subject, track, character, language-narration, message and environment. The aim of this study was to examine the design features and content features of the book "Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri", which Feridun Oral's paintings, written by Yalvaç Ural, are written in order to contribute to children's linguistic, cognitive, social and personality development to evaluate. In this study, document review technique was used as qualitative research methods. The data analysis in the study was derived from the book "Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri". Children's literature is analyzed using "descriptive analysis" method. As a result, the pictures and poems in the book can support the linguistic, cognitive, social and personality development of 8-12 year olds and allow them to develop their hearing, gazing, seeing and imagining skills; they can contribute to the perception and interpretation of abstract concepts. On the other hand it may allow children to recognize different artistic movements in visuals and poetry from different literary genres. Also, with the cats' inscriptions in the book's content, the child can gain positive awareness of other people and living things in and around him.

STRUCTURED ABSTRACT

Everyday many new information is being added into the universe of human knowledge. Therefore, it is quite important to establish a greater interaction with the written culture of the person. Children to follow new information, develop critical thinking skills for the purpose of enhancement of the power of thought shower and to acquire the culture of reading are required. To obtain the reading culture of the person reading the action is perceived as a basic requirement of life. For transforming skills of literacy and level of using language culture, stimuli should meet who helps to improve children's thoughts and feelings. The poems has an exclusive place for the creation of a reading culture and loving literary texts by children.

Picture books are included in the most stimulating factors that support the development of children. Studies define the role of picture books as follows, 1) The pictures on what is the thinking of there ader telling the reader developth eability to understand so as to develop the pictures of, 2) for the creation of literary meaning, the reader must develop the ability to understand the text, 3) the reader is considered to develop the ability to understand the relationship between imageand text. Additionally, 4)help children to draw the issue to their attention in

Turkish Studies

reading a text also describes how to. All of these dimensions assist establishment of a connection between the visual and linguistic developments of children. Starting from the early childhood, picture books are very important for development of children in respect to lines, colors, shapes, styles and visual perception until the primary school age. Visual perception of the children that meet picture books with artistic qualifications at early ages, are supported.

The aim of this study was to examine the design features and content features of the book "Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri" by Feridun Oral's painting in which Yalvaç Ural's poems are written, and the content of 8-12 age group children's contribution to linguistic, cognitive, social and personality development to evaluate.

In this study, qualitative research methods were used in the document review research design. The data analysis in the study was derived from the picture book "Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri". The work of children's literature has been analyzed by using "descriptive analysis" method. The data obtained with this technique are given directly to the citations, the obtained data are arranged and interpreted and presented to the reader. In the study, the data were first described in a systematic and clear manner, the descriptions were explained, interpreted and the resultant relationships were investigated (Yıldırım and Şimşek, 2013, 256). In this study, a frame work was established for data analysis by way of the dimensions that are included in the conceptual frame work of there search. The conceptual frame work covered in the study was established in line with the characteristics that should be found in children's literature works. By examining the literature in this study, the characteristics that should be found in children's literature Works have been determined (Sever, 2013a; Sipe, 2001a).

When we analyze the relation between the pictures and poems in this book, we see that the "separation" characteristic exist in this book out of the categories of "compliance" and "separation" Some of the pictures within the "separation" category are in conflict with the text wanted to be expressed in this work. Moreover, although the pictures are conflicting with the text they are in harmony. Pictures and poems may tell different stories as if these were a music work holding various melodies together in harmony. That means, the pictures given in this book do not reflect the same with the literary text (poems) but given by specific comment of the artist.

In this book it is seen that sometimes the cat is drawn with human elements within the course of a cat life. The cats in this book create a new world beyond the children's environment and reveal a different and new point of view on this newly created world and therefore make them bridge the real and fantastic world. These created new world support the rich imagination of children and give them the opportunity to create new stories or poems through pictures. Cat drawings, colors and life spaces also make contribution to their development in their esthetic, beauty and art aspects. So make them take visual art education from the first hand.

When the poems in this book are reviewed, the subject is cat which is met and touched by children in their daily lives. In this literacy the place of the cats in our lives is given with a simple wording of poems. The

Turkish Studies

poems in this book support the reading culture of children with a pure sincere diction. In this book many concepts like the world, environment and love are told with the point of view of cats. The poems “Nankör Kedi (Ungrateful Cat pg. 25), Kedi veYaşam (Cat and Life pg. 35) and Seramik Kedinin Şiiri (ceramic cat’s poem pg. 42) that tell people to look beyond what they see include messages which support the emotions of to see, to look and to feel and opinions of people and express that the necessity to be sensitive to all creatures.

Mirname: the book named Cat Poems for Adults in rich linguistic abilities of children are high lighted and give them the opportunity to express themselves. For example in the Poem of Kedi veYıldız (Cat and the Star) a space is provided to express the richness of Turkish for children.

KEDİ VE YILDIZ (CAT and the STAR)

I count the stars,/Every night /One by one!/After without anyone sees /I collect the ones falling,/Before children sleep /I put them in their places./I keep only one of them./the Commet/Slily/to put it in their pockets (pg. 15).

PİSİ PİSİ

No one knows /what you live/while fed with cat food/some will have no name except pisipisi /the ones who live in streets (pg. 45).

Could allow to gain sensitivity to the beings living on the streets. Children, from the hands of the right to life of any living being in this life comprehend the necessity to be taken. Gain a sensitivity to wards animals and children living on the streets of habitats may contribute to the regulation of animals. Cats; soulful, colourful and effective language for describing poems, children loving, being loved, separation, longing, such as emotions, may contribute to the layer of meaning to the universe.

Starting from the early childhood, picture books are very important for development of children in respect to lines, colors, shapes, styles and visual perception until the primary school age. Therefore the picture poem book “Mirname: BüyüklereKediŞiirleri” support visual literacy and provide them to develop an esthetic point of view by also creating artistic sensitivity. These make children to gain values related to human, life, nature and help them to catch a harmony in life without othering him/herself and the others. Also these may direct the children to read literature works like poems in which there are rich nature descriptions, and with an enthusiastic style and artistic sensitivity against their imagination, lives, environment, animals and nature.

Keywords: Children's literature, poetry, reading culture, picture books

GİRİŞ

1.1. Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü Edinimi

Edebiyat, duygu, düşünce ve düşlerin sözlü ya da yazılı olarak, güzel ve etkili bir biçimde aktarılma sanatıdır. Sever (2008)’e göre edebiyat, sanatçının yaşadıkları ve yaşanacakları sözcüklerle ortaya çıkarmasına dönük bir eylemdir. Çocuk edebiyatı ise erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların düzeylerine uygun olarak

duygu ve düşünce dünyalarını, sanatsal nitelikli, görsel ve dilsel iletilerle zenginleştiren ürünlerin genel adıdır. Sanatsal nitelikli çocuk edebiyatı eserleriyle, zengin uyaran oluşturulan ortamlar, çocukların anlama (okuma-dinleme) ve anlatma (konuşma-yazma) becerilerini geliştirmektedir. Böylece onlara, çok boyutlu düşünme alışkanlığı ve insana özgü duyarlılık kazandırmaktadır (Kavcar, 1999; Dilidüzgün, 2004; Sever, 2008).

İletişim ve öğrenmenin en temel yolu olan dinleme, çocuğun yaşamında yer alan ilk anlama etkinliğidir. Dinleme, duyma eyleminden farklılık göstermektedir. Dinleme alışkanlığı zamanla gelişmektedir (Sever, Kaya ve Aslan 2008; Alpöge, 2014). Dinleme alışkanlığı, okulöncesi dönemde yetişkinler tarafından anlatılan, okunan masal, öykü vb. anlatılar, çocuk kitap etkileşimi adına duyuşsal ilk olumlu davranışların kazanılmasına olanak tanımaktadır. Bu dönemde, sanatsal kaygılarla hazırlanan resimli kitaplar, çocuklarda kitaba karşı ilgi ve sevgi uyandırmakta, ilgi çekici bir okuma ya da anlatımla çocuklara dinleme becerisine ilişkin yaşantılar kazandırmaya başlatmaktadır (Yılmaz, 2006; Sever, 2013b; Alpöge, 2014). Çocukların, sanatsal nitelikli yazılı ve görsel yapıtlarla etkileşimi ilköğretim üçüncü sınıftan başlayarak bir alışkanlığa dönüştürülmelidir. Sanatsal uyaranlarla etkileşime geçen çocukların, anlama ve anlatma becerilerini de Türkçenin söz varlığından yararlanarak etkili biçimde geliştirdiği, bunun da okul başarısını etkilediği bilinmektedir (Sever, 2008).

İnsanlığın bilgi evrenine her gün birçok yeni bilgi eklenmektedir. Bu nedenle, kişilerin yazılı kültürle daha sıkı bir etkileşim kurmaları oldukça önemli olmaktadır. Çocukların yeni bilgileri takip etmeleri, eleştirel düşünce becerilerini geliştirmeleri, düş ve düşünce gücünü zenginleştirmeleri amacıyla okuma kültürü edinmeleri gerekmektedir. Okuma kültürü; okuma eylemini bir gereksinim olarak algılayıp kitapların ve yazılı kültürün sunduğu iletileri, anlama, sınama yeterliliğine ulaşmak; okuma eylemini düzenli ve sürekli biçimde geliştirmeyi alışkanlığa dönüştürmek demektir. Okuma kültürü edinme, kişinin okuma eylemini, yaşamının temel bir gereksinmesi olarak algılanmasıdır (Sever, 2008; Sever, 2013a).

Çocuk, ilköğretim döneminin ilk evresinde okuma yazma becerisi edinmektedir. Başlangıçta, tanımadığı ya da anlamlandıramadığı simgeleri tanımaya ve seslendirmeye; zamanla, simgeleri birleştirmeye çalışmaktadır. Çocuk okuma yazma becerisinde zihninde oluşan yeni anlam ya da anlamları kavramaya başlamaktadır. Okuma yazma ve dili kullanma becerilerindeki yetkinliğin okuma kültürüne dönüşebilmesi için, çocukların duygu ve düşünce devinimlerine olanak sağlayacak uyaranlarla buluşturulması gerekmektedir. Bu nedenle çocuğun ilgi ve gereksinmelerine uygun, dilsel, kurgusal ve tasarım özellikleriyle okuma isteği uyandıran yazınsal ve öğretici kitaplar, sanatçılar tarafından yapılmış resimler, filmler, karikatürler, nitelikli çocuk şarkıları öğretimin temel amaçları olmalıdır (Göçer, 2010; Sever, 2010). Çocuklar edindiği yeni becerileriyle istekle kitaplara yönelmelidir. Bunu sağlamak için ise çocuklara Türkçenin kurallarına özenle uyulmuş, açık ve devingen karakterleriyle özdeşim kurabilecekleri yazınsal nitelikli, resimli kısa öyküler okutulmalı, Türkçenin yaratıcı gücünü somutlayan resimli masal, şiir kitapları gibi yapıtlar sunulmalıdır. Çocuklar, kitapların uyardığı çağrışımlarla; izlediği kısa bir filmin, bir karikatürün, resmin, dinlediği bir şarkının, şiirin çağrışımlarını konuşarak-yazarak anlatabilmelidir (Sever, 2008; 2013b).

1.2. Şiir

Şiir, genel anlamda, insan ve yaşam gerçekliğini, sözcüklerin diliyle anlamaya ve anlatmaya dayalı estetik bir eylemdir (Sever, 2013a). Şiir, duygu, düşünce, gözlem, izlenim ve imgelerin genellikle ölçü, uyak, ses uyumu gibi öğelerden de yararlanarak yoğun biçimde dile getirildiği sanatlı bir yazın türüdür (Tüba, 2011). Şiirler, duygularla sesleri satırlarda birleştiren etkileyici eserlerdir. Dilin çok özel kullanımını gerektiren ve kelimelerde müzikal bir etki bırakan şiir, insanın pek çok duygu ve düşünceyi kısa ve özlü bir ifadeyle sunabildiği özgün anlatım şeklidir. Şiir, okurun

duyarlılığını devindirmekte, okurun duyuları aracılığıyla yaşamı ve insanı anlamasına olanak sağlamaktadır (Sever, 2013b).

Çocuklar, şiir dinlemekten, şiir okumaktan, dinlediği veya okuduğu şiirler içinde sevdiklerini ezberlemekten zevk duymaktadır. Durağı, kafiyesi ve iç uyumu ile şiir, her çocukta var olan ritim duygusunu beslemektedir. Şiirler, çocukların gözleme, karşılaştırma, sınıflandırma, uygulama ve eleştirme gibi bilişsel özellikleri desteklemektedir. Şiirin insan açısından en önemli yönü, insanın zihin gücünün, insan beyninin sınır tanımayan devinme yeteneğinin ve yaratıcılığının yansıtılmasına olanak sağlamasıdır. İnsan zihninde beliren imgeler, çok değişik tasarımlar, çağrışımlar, duygulanmalar, birleştirme, benzetme gibi etkinlikler şiir dilinde yansıtılmaktadır. Şiir, aynı zamanda insanların doğayı anlamalarını, kişilerarası iletişimi geliştirmelerini, mutluluk tabloları oluşturmalarını sağlayan ritimli, duygu yüklü, anlamlı seslerden oluşmaktadır (Aslan, 2007; Gülerüz, 2002; Perfect, 1999; Sever, 2013a; Sever, 2013c; Stange ve Wyant, 2008; Tanju, 2013). Kendine özgü duygusal bir yoğunluğu, kurgulanmış bir dünyası olan, kendi içinde bir müziği ve ritmi bulunan şiir, çocuklara düşsel bir dünya yaratmaktadır (Gülerüz, 2002).

Yazınsal türler içinde şiir, özellikle yazınsal metinleri sevdirmede ilk deneyim olarak, ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Çocuk okul öncesi dönemden başlayarak, dilin ses gerçeğini, şiir yardımıyla kavrayabilmektedir. Çocukların erken yaşlardan itibaren şiir kitapları edinmeye isteklendirilmeli, onların düzeyine uygun, sanatçılar tarafından yazılmış şiirlerin bulunduğu kitaplardan şiir seçme, okuma sorumluluğu verilmelidir. Çocukların anadilinin anlatım gücünü ve yaratıcı özelliğini sezmeleri; işitsel olarak seslerin, sözcüklerin uyumunu duyumsamaları açısından şiir etkili bir uyandır (Aslan, 2007; Tanju, 2013).

Çocuğun dilsel beğenilerini, anadilinin anlatım olanaklarıyla eğitime anlayışından uzak, yetişkinin kendince oluşturduğu doğrulara bağımlı kılmaya çalışan, bol sıfatlı, öğüt verici şiirler, çocuklarda kitap ve edebiyat adına yanlış kanıların oluşmasına neden olabilir. Zamanla, çocuğun okuma isteğinin körelmesine, sonuçta çocukla kitap arasında engellerin oluşmasına yol açabilir (Sever, 2003b). Çocuklara sloganlaşmış, genel yargıları paylaşmayı ilke edinen didaktik şiirler, çocukların duygu ve düşünce dünyasını sıradanlaştırabilir. Bu nedenle çocukları düş dünyasını, yaşantısını, çevresini, hayvanları, doğayı sanatsal duyarlılıkla, coşkulu bir tarzda zengin doğa betimlemeleriyle (Gülerüz, 2002) anlatan şiirler, onları sıradanlıktan kurtararak, kendilerini özgürce gerçekleştirmelerine olanak tanımaktadır.

1.3. Çocuğun Gelişim Sürecinde Resimli Çocuk Kitaplarının Yeri

Gelişim insanın beden yapısı, duygusal ve zihinsel özellikler bakımından düzenli bir biçimde değişmesi ve istenilen görevleri yapabilecek duruma gelmesidir (Ülgen ve Fidan, 2002; Bayhan ve Artan; 2004). Bilimsel araştırmalar, çocuğa sadece “büyüme” olarak bakılmaması, bilişsel, duygusal ve toplumsal gelişim anlayışıyla da bakılması gerektiğini ortaya koymuştur (Yavuzer, 1998). Çocuğun gelişim alanlarının desteklenmesi için zengin uyaranlara gereksinim vardır. İşitsel, dokunsal, görsel olarak çocuğun tüm duyularını uyaran eğitim ortamları ve materyaller zengin uyaranlar olarak adlandırılmaktadır (Gander ve Gardiner, 2004; Ülgen ve Fidan, 2002).

Çocukların gelişim alanlarını destekleyen en önemli uyaranlar arasında resimli çocuk kitapları yer almaktadır. Araştırmalara göre, resimli kitaplardaki çizimler çeşitli amaçlara yönelik yapılmaktadır. Bodmer (1992) kitaplardaki çizimlerin, genişletmek, açıklamak, yorumlamak ve yazılı metni süslemek amacıyla yapıldığını belirtmektedir (Bodmer'den aktaran; Fang, 1992). Martinez ve Harmon (2012), kitaplardaki resimlerin amacını, 1) öykünün anlaşılmasını destekleyen iskeleti oluşturması, 2) edebi unsurları açıklayıcı örnek resimlerin kullanılması ve 3) okurun odaklanmasına yardım etmesi olarak belirtmektedir. Kümmerling-Meibauer ve Meibauer (2013) ise resimli kitapların rolünü, 1) resimlerin ne anlattığı üzerine okurun düşünce geliştirmesi yani okurun

resimleri anlama yeteneğini geliştirmesi, 2) yazınsal anlamların oluşturulması için, okurun metni anlama yeteneğini geliştirmesi, 3) okurun, resim ve metin ilişkisini anlama yeteneğini geliştirmesi olarak belirtmektedir. Ayrıca, 4) çocukların bir metni okumalarında onların dikkatini konuya çekmeye yardımcı olması olarak da açıklamaktadır. Bütün bu boyutlar çocukların görsel ve dil gelişimleri arasında bağlantı kurulmasına yardım etmektedir.

Erken çocukluk döneminden başlayarak, ilkökul dönemine kadar resimli çocuk kitapları, çocukların, çizgi, renk, şekil, biçim, görsel algı gelişimini destekleyen eğitim araçlarıdır (Sipe, 1998; Sipe, 2001b; Kümmerling-Meibauer ve Meibauer, 2013; Walsh, 2003). Bu tür kitaplar, çoklu görsel semboller aracılığıyla yeni bir anlatım dili oluşturmaktadır. Resimli kitaplar, görsel anlamda karmaşık bilgiyi ifade etme amacına da sahiptirler. Bu nedenle, kitaplardaki resimler süslemenin ötesinde çocukların görsel algı ve estetik gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte olmalıdır. Resimli kitaplarda, çizgi ve metin ilişkisinin kurulması, çocukların bilişsel ve dil gelişimini desteklemektedir (Kümmerling-Meibauer ve Meibauer, 2013; Uğurlu, 2013; Walsh, 2003; Zambo ve Hansen, 2005).

Bilişsel gelişim teorileri, duyu ve algı çalışmalarını ve dilbilimi gibi disiplinleri kapsamaktadır (Kümmerling-Meibauer ve Meibauer, 2013; Pavio, 1991). Bilişsel gelişim kapsamında oldukça önemli yeri olan algı, çocukların benzer-farklılık, uzamsal, mekânsal ve estetik anlamda farkındalık kazanmalarına olanak tanımaktadır. Algı, duyular ve akıl yolu ile bir şeyin bilincine varılması, fark edilmesidir. Algı, duyu organlarımız aracılığıyla iç ve dış nesnel gerçeklikte aldığımız uyaranlar, merkezi sinir sistemimize ulaşmakta ve özellikle beynin işlevleri aracılığıyla algılama süreci oluşabilmektedir. Bu süreçte belirleyici olan iç ve dış gerçekliğin fiziksel özellikleridir. Örneğin, parlaklık, büyüklük, yoğunluk, dalga uzunluğu, frekans aralığı vb. gibi özellikler belirleyici olabilmektedir. Görsel algı ise bireyin gördüğünü kavrama yeteneğidir. Yani bireyin, çevresinde görüntü karmaşası içinden seçim yaparak, görme işlemini gerçekleştirmeye başlaması anından itibaren görsel algılama süreci başlamaktadır (Ömeroğlu ve Kandır, 2005; İlhan, 2005; Memiş ve Harmankaya, 2012). Erken dönemden itibaren çocukların okuma kültürü ediniminde görsel algılarının desteklenmiş olması önemlidir. Erken dönemde sanatsal niteliklere sahip resimli çocuk kitaplarıyla karşılaşan çocukların görsel algıları desteklemektedir. Görsel algının desteklenmesiyle çocuklarda estetik kavramını anlamlandırmaları, güzel-çirkin, kötü-iyi, dağınık-düzenli gibi kavramları ayırt etmeleri sağlanabilir (Feeney ve Moravick, 1987; Şahin, 2014).

Paivio'nun (1991) çalışmasında resimli çocuk kitaplarının çocukların bilişsel gelişimlerine katkılarına yönelik kanıtlar yer almaktadır. Paivio'nun ikili kodlama teorisine göre, bilgiyi işlemek ve depolamak için iki bilişsel sistem kullanılmaktadır. Birinci bilişsel sistem dil bilgisi için sözel bir sistem, ikinci bilişsel sistem ise sözsüz girdi için bir görüntü sistemidir. Hem dil hem de resimler bağımsız olarak zihinde saklanmakta ve ilişkisel çapraz kod bağlantıları aracılığıyla birlikte çalışmaktadır. Resimli çocuk kitapları çocuklara okuduğunda, ikili kodlama işlenmeye başlamaktadır. Birinci aşamada anlatım sözlü girişi sağlarken, ikinci aşamada çizimler kavramı sözsüz biçimde göstermektedir. Böylece çocuğun bilişsel gelişimi desteklenmektedir.

Çocukların bilişsel gelişimleri çeşitli uyaranlarla desteklendikçe, çocuklar yeni deneyimler elde etmektedir. Wasik ve Bond (2001), etkileşimli kitap okuma etkinliklerinin çocukların dil ve anlatım gelişimine olumlu katkı verdiğini belirtmişlerdir. Aslan (2013), yazınsal nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarının çocukların düşünme becerilerini geliştirdiğini ifade etmiştir. Aslan'a göre nitelikli edebiyat yapıtları, çocuklarda anlama, sorun çözme, karar verme, yaratıcı düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini desteklemektedir.

Resimli çocuk kitapları çocukların, toplumsal ve kişilik gelişimlerini de olumlu yönde geliştirdiği varsayılmaktadır (Aslan, 2006; Johnson, 2003; Owens ve Nowell, 2001). Resimli çocuk kitapları, ders kitaplarından farklı olarak çocuklara çeşitli toplumsal içerik sunduğu ve onları

toplumsal dünyalarıyla ilgili eleştirel düşünmeye ve değerlendirmeye yönlendirdiği için önemli eğitim araçlarıdır (Koeller 1996). Owens ve Nowell (2001), eleştirel düşünmenin toplumsal yaşamda önemli bir yere sahip olduğunu ve nitelikli resimli çocuk kitaplarının çocukların toplumsal gelişimini destekleyebileceğini ifade etmiştir.

Aslan (2006), yazınsal çocuk edebiyatı yapıtlarında yer alan kahramanların duygularını ifade biçimlerinin çocuk üzerinde etki bıraktığını belirtmektedir. Olumsuz duygularla baş edebilen bir kahraman ile özdeşim kuran çocuk, sorunlarına farklı çözüm yolları bulabilmekte ve benzer yaşantılara karşı duygudaşlık kurabilmektedir. Johnson (2003), çocuk edebiyatı yapıtlarında, öykü içeriğinde yer alan iletilerin dolaylı yollardan aktarılmasının çocukların iletileri yorumlamalarına neden olduğunu ve böylece tüm gelişim alanlarının desteklendiğini vurgulamaktadır. Bu nedenle kitap okuma etkinlikleri gibi zengin uyaranlı ortamlar, çocukların belleklerini geliştirmekte, dilsel, bilişsel, toplumsal ve duygusal gelişimlerini etkilemekte ve yeniden şekillendirmektedir (Johnson, 2003). Bu nedenle çocukların gelişimlerinin desteklenmesi için nitelikli resimli çocuk kitapları, onların yaşam evrenine dahil edilmelidir.

Resimli çocuk kitaplarının tasarım ve içerik özelliklerinin niteliği çocukların okuma kültürü edinimine ve gelişimine olumlu katkılar vermektedir. Resimli çocuk kitaplarının tasarım özellikleri kapsamında, kitabın boyutu, kağıt yapısı, kapak ve ciltleme, sayfa düzeni, harfler ve resimleme yer almaktadır. İçerik özellikleri kapsamında ise konu, izlek, karakter, dil ve anlatım, ileti ve çevre yer almaktadır (Sever, 2013; Sipe, 2001a). Resimli çocuk kitaplarının tasarım ve içerik özelliklerinin niteliğinin önemini vurgulayan çeşitli araştırmalar mevcuttur. Sipe (2001a), çocukların estetik gelişimlerinin desteklenmesinde resimli kitapların tasarım ve içerik özelliklerinin nitelikli olması ve kitapların sanatçılar tarafından hazırlanmasının öneminden bahsetmektedir. Willson, Porior ve Martinez (2014), yaptıkları çalışmada, resimli çocuk kitaplarında karakterlerin resimlemesinde kullanılan renk ve çizgilerin özgünlüğü ve resimlerdeki hareket unsurları, çocukların karakterlerdeki duygu durumlarını tanımlamakta kolaylık sağladığının ifade etmektedir. Lehr (1988), yaptığı araştırmada erken dönemde kitapla tanışan çocukların öykülerdeki iletileri anladıkları ve ifade ettiklerini belirtmiştir. Lehr (1988) okulöncesi dönemde çocukların, bilimsel kitapların %80'nin iletilerini anladıklarını, yazınsal kitapların ise %35'nin iletilerini anladıklarına değinmiştir. Zawahreh (2012), "The Sandwich Swap" adlı kitabın tasarım ve içerik özellikleri açısından incelemiş ve nitelikli bir resimli çocuk kitabı olduğunu vurgulamıştır.

Resimli çocuk kitaplarının tasarım ve içerik özellikleri açısından incelenmesi, çocukların gelişimlerine katkılarının belirlenmesi önemli bir çalışma alanıdır. Bu nedenle, hazırlanan çocuk edebiyatı yapıtlarının anne-baba, öğretmen ve yayınevlerinin hangi boyutlarda inceleyip, yapıtın niteliğinin nasıl belirlenmesi hususunda örnek araştırmalara ulaşmaları gerekmektedir. Böylece, nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarının daha fazla yayımlanması ve çocuklara ulaşması sağlanabilir. Dolayısıyla bu çalışmanın problemi, "Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri" adlı kitabın tasarım özellikleri ve içerik özelliklerinin incelenmesi ve 8-12 yaş grubu çocukların dilsel, bilişsel, toplumsal ve kişilik gelişimlerine katkısının değerlendirilmesidir.

YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Yalvaç Ural'ın şiirlerini yazdığı, Feridun Oral'ın resimlerinin yer aldığı "Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri" adlı kitabın tasarım özellikleri ve içerik özellikleri incelenerek, 8-12 yaş grubu çocukların dilsel, bilişsel, toplumsal ve kişilik gelişimlerine katkısı açısından değerlendirmektir.

2.2. Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme, araştırma deseni olarak kullanılmıştır. Çalışmada veri analizi “Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri” kitabından elde edilmiştir. Çocuk edebiyatı yapıtı “betimsel çözümleme” yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Bu teknikle elde edilen veriler doğrudan alıntılara yer verilerek, elde edilen veriler düzenlenip, yorumlanarak okuyucuya sunulur. Çalışmada, veriler ilk önce sistematik ve açık bir şekilde betimlenerek, betimlemeler açıklanmış, yorumlanmış ve neden-sonuç ilişkileri irdelenerek sonuca ulaşılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013; 256). Bu çalışmada araştırmanın kavramsal çerçevesinde yer alan boyutlardan yola çıkılarak veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Çalışmada ele alınan kavramsal çerçeve çocuk edebiyatı yapıtlarında bulunması gereken özellikler doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu çalışmada alan yazın incelenerek, çocuk edebiyatı yapıtlarında bulunması gereken özellikler belirlenmiştir (Sever, 2013a, Sipe, 2001a).

Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Bulunması Gereken Özellikler

1. Çocuk Kitaplarının Taşınması Gereken Tasarım Özellikleri

Boyut

Kâğıt

Kapak- Cilt

Sayfa düzeni

Harfler

Resimler

2. Çocuk Kitaplarının Taşınması Gereken İçerik Özellikleri

Konu

İzlek (Tema)

Karakter (ler)

Dil ve anlatım

İleti

Çevre

3. Yapıtların Temel Eğitim İlkeleri Açısından Sınanması (Sever, 2013a).

BULGULAR ve TARTIŞMA

Bu başlık altında Yalvaç Ural’ın şiirlerini yazdığı, Feridun Oralın’ın resimlerinin yer aldığı “Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri” adlı kitabın tasarım özellikleri ve içerik özellikleri incelenerek, yapıtların 8-12 yaş grubu çocukların dilsel, bilişsel, toplumsal ve kişilik gelişimlerine katkısı açısından değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, yapıtlarda yer alan şiirlerden ve resimlerden alınan örneklerle sunulmuştur.

3.1. Çocuk Kitaplarının Taşınması Gereken Tasarım Özellikleri:

Boyut: Kitabın boyutu, kolay taşıyabileceği, sayfalarını kolay çevirebilecekleri bir kitaptır. Kitabın ağır olmayışı çocukların kolaylıkla ellerine alıp taşınmalarına, kendi seçtikleri, istedikleri ortamda incelemelerine, okumalarına olanak tanımaktadır.

Kâğıt: Kitapta kullanılan kâğıdın mat olması, renklerin ve yazıların parlamasını engellemekte ve çocuğun göz sağlığına zarar vermeyen, uygun niteliği oluşturmaktadır. Çok ince kâğıttan oluşmadığı için resimlerin ve yazıların birbirine karışmasını önlemekte ve resimlerin niteliğini ve renklerin özgün biçimiyle izlenmesine olanak vermektedir.

Kapak-Cilt: Kitabın kapağında, bir masada kırmızı önden düğmeli, siyah yakalı kürk giymiş kırmızı bir kedi, yanında mavi desenli kulplu ve ayaklı seramik bir kâse içinde kırmızı narlar ve kedinin kafasının üstünde de bir nar resmi oldukça dikkat çekicidir. Aynı zaman da kırmızı rengin hâkim olduğu “kedinin gözlerindeki ifade kedinin temel kişilik özelliklerinden merak duygusunu” açıkça aktarmaktadır. Kapak resmi okuru düşünsel olarak içeriğe hazırlamakta, resmin görsel etkisi okurda merak duygusunu uyandırarak, çocukların izleme-okuma duygusunu artırabilmektedir (Şahin, 2014; Sever, 2013; Sipe, 1998; Sipe, 2001a). Kitabın ciltlemesi incelendiğinde, cilt sağlam ve dayanıklı, kapak tasarımıyla çocuğun dikkatini kitaba çekmesine olanak tanıyan niteliktedir.

Sayfa Düzeni: Sayfa düzeni estetik denge ilkesine uygundur. Kitapta, resim, yazılar ve sayfa kenarlarındaki boşlukların bir bütünün parçaları olarak düzenlenmesi göze hoş bir uyum oluşturmaktadır. Görsel öğelerin oranı, seslendiği yaş grubuna uygun olarak estetik özelliklere sahiptir.

Harfler: Harflerin büyüklüğü, renk ve kalınlıkları, aralıkları, renkleri izleme ve okuma isteğini arttıracak özelliktedir. Yazıların zemin rengine zıt renkte olması okumayı ve dilin söz varlığını rahatlıkla seçmeye imkân vermektedir (Sever, 2013).

Resimler: Kitapta çocuğa sunulan görsel öğeler, onun kitapla iletişimi isteklendirebilecek özelliktedir. Schwarcz (1982), öykü kitaplarında yazı ve resimler hakkında iki kategoriden bahsetmektedir. Bunları “uygunluk” ve “ayrılma” olarak adlandırmaktadır. Uygunluk kategorisinde yazılar ve resimler birbirleriyle oldukça uyumludur. Resimler bazen hareketi anlatmak bazen de konuya dikkati çekmek için kullanılmaktadır. Bu nedenle yazı ve resim birbirini tamamlamaktadır. Schwarcz, bu durumu “birbirini takip etme” olarak belirtmektedir. İkinci kategori olan “ayrılma” da resimler anlatmak istenilen yazıdan bazı açılardan zıtlık oluşturmaktadır. Resimler, yazıya karşı olabilmektedir. Ancak uyumsuz değıllerdir. Tıpkı bir müzik eseri gibi çeşitli melodileri birbirine uydurmaya çalışılması gibi resimler yazıdan farklı bir öykü anlatmaktadır. Burada okuyucu/izleyici anlatılan her iki öyküyü de algılamaktan keyif almaktadır (Schwarcs’tan aktaran, Sipe, 1998). Kitapta yer alan resimler bire bir dilsel metnin aynısını yansıtmak yerine, sanatçının öznel yorum gücüyle, özgün bir kurguyla verilmektedir. Böylece kitapta bulunan görseller ile şiirler tıpkı Schwarcs’ın “ayrılma” olarak adlandırdığı kategoriye uymaktadır. Ayrıca, Martinez ve Harmon (2012), kitaplardaki resimlemenin amacı arasında belirttikleri, “okurun odaklanmasına yardımcı olma” özelliğini de içermektedir.

Resimli kitapta kedinin kendi yaşam çerçevesinde yer yer insanı öğeler yüklenerek çizilmiş olduğu dikkat çekmektedir. Resimli kitaplar, insan özelliklerini hayvan dünyasına taşıyan ve hayvanların konuşmasını sağlayan, fantastik araçlara dönüşmektedir. Özellikle, resimli hayvan kitapları, çocuğun yaşadığı çevrenin ötesinde yeni bir dünya yaratarak, bu yeniden oluşturulan dünya hakkında yeni ve farklı bir bakış açısı sunmakta, böylece gerçek ve fantastik dünya arasında da köprü kurmaktadır (Uğurlu, 2013). Ganea ve diğerleri (2014) araştırma bulgularında, çocukların insanbiçimsel resmedilen hayvanlardansa, bilimsel kitaplardaki gerçek hayvan resimlerinin kullanıldığı hayvanların özelliklerini tanıdıkları görülmektedir. Bilimsel resimli kitaplar, çocukların hayvanları tanımaları açısından önemli olduğu belirtilmiştir. Yaptıkları bu araştırmada çocukların doğa ve yaşam ile deneyimlerinin sınırlı olmasından, gerçekçi hayvan resimlerinin tercih edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Öte yandan çocukların yaşantılarında fantastik dünyaya dair çeşitli imgelerin oluşmasında insanbiçimsel hayvan resimlerinin yadsınmaması gerektiği ifade edilmiştir. Çocuklara fantastik bir dünyada, insana dair yaşam ve iletileri sunmada insanbiçimsel hayvan resimlerini içeren kitaplar sıklıkla kullanılmaktadır. Resimli çocuk kitaplarında çocuklara doğrudan ders veren anlatılar yerine insanbiçimsel hayvanların yaşantılarıyla anlatılan öyküler onların deneyim elde etmelerine imkan sağlayabilmektedir (Burke ve Copenhaver, 2004).

Kitaptaki kedi resimleri, Kümmerling-Meibauer ve Meibauer (2013)'nin çalışmalarında bahsettikleri gibi çocukların, resimlerin ne anlattığı üzerine düşünce geliştirmelerine olanak tanımaktadır. İnsanbiçimsel bir özelliğe sahip olarak resmedilen kediler, çocukların yaşantısının bir parçasına dönüşebilmektedir. Çocukların şiir ve resim ilişkisini kurmaları ve dikkatlerini hem resimlerdeki farklı kedi hallerine hem de şiirdeki imgelere yöneltmeleri onların bilişsel ve dil gelişimleri desteklenmektedir (Kümmerling-Meibauer ve Meibauer, 2013). Walsh (2003), yaptığı araştırmada, çocuklar kitaptaki resimleri kendi anlam evrenleriyle yeniden yorumladıkları, resimleri yazılan metin dışında yorumladıkları ve yorumlarında bilişsel, duyuşsal ve kültürel anlamda da farklılıklar olduğunu belirtmektedir. Çocuklar metinde yazılanların farkında olmalarına karşın, kendi kişisel öğrenmeleriyle resimleri tanımlamaktadır. Araştırmada, çocukların resimlere ilişkin cevapları, bilişsel, duyuşsal ve estetik olarak farklılık göstermektedir. Çocuklara sunulan resimli kitaplar onların yeni öyküler, şiirler yaratmasına olanak tanınmalıdır. Dolayısıyla, kitapta yer alan resimler, çocukların düş gücüne katkı sağlayarak yeni anlamlar oluşturmalarına neden olmaktadır.

Resimli kitaplardaki çizimler, çocukların estetik, güzellik ve sanat anlamında gelişimlerine katkı vermektedir. Resimli çocuk kitapları çocukların görsel okuryazarlığını desteklemektedir. Çocukların hem estetik bakış açılarını desteklemesi hem de onlarda sanatsal bir duyarlılık oluşması için resimlerin sanatçılar tarafından çizilmesi gerekmektedir. Sanatçılar tarafından çizilen resimler, çocuklarda sanatsal tarzların öğrenilmesine katkı sağlamaktadır (Fang, 1996; Feeney ve Moravick, 1987; Zambo ve Hansen, 2005). Kitaptaki resimlerde, “yağlı boya, sulu boya” gibi birbirinde farklı teknikler kullanılarak kediye özgü hareket ve duygular sezinletilmektedir. Bu resimler, şiirle ve kendi içinde bütünlük sağlayacak kurgusal bir anlatımla, çocukları hem okumaya isteklendirmekte hem de resimleri incelemeye yöneltmektedir. Kitapta yer alan kedi görselleri, farklı sanatçıların eserlerine benzer temsilleri ve sanat akımlarıyla aktarılmakta; böylece ilk elden bir görsel sanat eğitimi verilmektedir. Sipe (2001b), resimli çocuk kitaplarında yer alan sanat akımlarının iyi örneklerle aktarılmasının, çocukların sanatsal teknikler konusunda farkındalık kazanmalarına katkı verdiğini ifade etmektedir.

3.2. Çocuk Kitaplarının Taşınması Gereken İçerik Özellikleri

Konu: Çocuklar için seçilen şiirlerin konuları, kaynağını sevgiden almalıdır. İnsan sevgisi, yurt sevgisi, yaşam sevgisi, doğa sevgisi, hayvan sevgisi çocukların duyarlıklarına şiir diliyle sunmalıdır (Sever, 2007). Bu doğrultuda kitaptaki şiirler incelendiğinde çocukların günlük hayatta karşılaştığı, dokunduğu bir canlı olan kedi konu olarak anlatılmaktadır. Bu anlatımla, kedilerin yaşamımızdaki yeri şiirin yalın anlatımıyla buluşmaktadır. Mirname kitabından “Kedi ve Korku, Kırmızı Kedi, Kedileştirmen, Mozaik ve Kedi, Kedi ve Yıldızlar, Aynadaki Kedi, Kedi Süiti, Kavak Kayalıklarının Kedisireni, Siyah –Beyaz Marsık, Nankör Kedi, Kedice; Kedi, Halı ve Fare, Balık, İnsan ve Kedi, Kafes ve Kedi, Sandık ve Kedi, Çaydanlık ve Kedi, Kedi Şarlo, Neo Kedi, Seramik Kedinin Şiiri, Pisi Pisi, Kedi ve Ölüm, Sevginin Ölümü ya da 2000’li Kedi adlı şiirlerde konu ve anlatım dilinin zenginliğinin yanı sıra konuların içeriğinde kişi toplum çatışması yer almaktadır. Şiirlerle çocuklar, düşsel ve düşünsel bir yolculuğa çıkabilmektedir. Böylece şiirin anlatım zenginliği çocukların şiire yönelmesine olanak tanımaktadır. Şiirlerdeki kedi ve yaşam konuları çocukların, düş kurmasına, düşünmesine, duyguların anlamlandırılmasına ve de eğlenmesine yanıt verebilmektedir.

İzlek: “Özlem, sevgi, özgün olma, kendini tanıma, korku, ölüm gibi izlekler bağlamında şiirlerin kurgulandığını söyleyebiliriz. Şiirde alt metin ve alt duyguyla oluşturulmuş “öfke, insan hayvan ilişkilerinde insan tarafından belirlenmiş tanımlar, kategoriler, etiketlerin” aktarımı söz konusudur. İnsanbiçimsel (Uğurlu, 2013) bir anlatım yer yer tercih edilmektedir. Bu nedenle şiirlerde insan odaklı düşünme biçimine tepki olarak şiirde yer alan canlılara, insana dair kimlik giydirilmektedir (Burke ve Copenhaver, 2004). Örneğin, “İnsan köpekti, köpek kimliksiz” (s. 25) şiirinde köpek kimliksizliği üzerinden ontolojik olarak “varlık ve hiçlik” kavramlarının sorgulandığı,

okuru kurgusal bir anlatımdan uzaklaştırarak benliğini sorgulatmaktadır. Ayrıca; genellemeden “kedinin nankörlüğünden”(s. 25) hareketle insana “kimliğini” araştırmaya sevk ettiği ifade edilmektedir. Tüm bu izlekler, yaşama ve insana özgü duygu durumlarını çocuğa duyumsatmaktadır.

Dil ve Anlatım: Çocuk şiirlerinde bulunması gereken en temel özellik yalınlıktır. Yalınlık; duygu ve düşüncelerin gereksiz sözcük kullanmadan; ancak en uygun sözcüklerle anlaşılacak ve çocuk beğenisini oluşturacak biçimde olmasıdır (Sever, 2007). Şiir, okurun duyarlılığını devindirmekte; duyuları aracılığıyla yaşamı ve insanı anlamasına olanak sağlamaktadır. Kitaptaki şiirler, duru ve içten bir söyleyiş tarzı ile çocukta okuma kültürünü destekleyebilir. Çocukların gelişimine uygun olarak Türkçenin söz varlığı, anlatım gücü ve olanakları şiir aracılığıyla çocuklara hissettirilebilir. Türkçenin söz varlığına uygun olarak zengin anlatımla; sıfat tamlaması, “eski kitap” (s. 9) “küçük çocuk gibi sarışın ve çilli” “küçük kedi”(s. 17), “aç bir kedi” (s. 19) ikileme “tek, tek (s. 15), “pisi, pisi (s. 45), bileşik sözcükler “akşamüstü” (s. 40) , “özveri” (s. 42), mecaz durum ”başına buyruk” (s. 40) gibi zengin nitelikli sözcükler yer almaktadır. Kitapta yer alan şiirlerde; eskimiş ve yabancı sözcükler yerine, Türkçe sözcüklerin kullanılmasına yönelik bir duyarlılık söz konusudur. Şiirlerde, Türkçenin yazım kurallarına uyulduğu, noktalama imleri yerli yerinde kullanıldığı gözlenmektedir. Yazarın şiirlerinde Türkçenin yazım kurallarına dikkat etmesi, çocukların yazım kuralları ve noktalama imlerini görerek ve işiterek öğrenme evrenlerine katmalarına olanak tanımaktadır (Aslan, 2006; Aslan,2007; Sever, 2013a).

İleti: Kitapta, kedilerin gözünden dünya, çevre ve sevgi gibi birçok kavram anlatılmaktadır. Çeşitli konu ve kavrama yönelik kedi şiirlerinde, kedilerin ne kadar hassas, ne kadar güzel ve de özgürlüğüne ne kadar düşkün oldukları betimlenmektedir. Bu betimlemelerin yanı sıra tüm şiirlerde anlatılmak istenen ve aktarılan iletiler okuru etkileyebilmektedir. Örneğin, insanların görünenin ötesine bakmalarının gerekliliğini anlatan “Nankör Kedi (s. 25), Kedi ve Yaşam (s. 35) ve Seramik Kedinin Şiiri” (s. 42) şiirlerinde insanların, görme, bakma ve hissetme gibi duygu ve düşüncelerini destekleyen ve onların tüm canlılara karşı duyarlı olmalarının gerekliliğini vurgulayan iletiler yer almaktadır. Bu iletiler çocuğun anlama yetisine ve duyarlılığına uygun olarak düş ve düşünce gücünü devindiren, sanatsal bir anlayışla sunulmaktadır. Kitaptaki şiirlerin iletileri, çocukların kolaylıkla anlayabileceği ve çıkarımlarda bulunabileceği niteliktedir. Lehr (1988), erken yaşlarda edebiyat yapıtlarıyla karşılaşan çocukların edebiyat yapıtındaki iletileri kolaylıkla anlayabildiğini belirtmektedir. Erken yaşlarda nitelikli özelliklere sahip ve iletilerini kolayca çıkarımda bulunacakları resimli şiir kitaplarıyla karşılaşan çocuklar, diğer edebiyat yapıtlarındaki iletileri de kolaylıkla anlayabilir.

Çevre: Kediler, ormanda, deniz kıyısında, evde, sokakta yaşayabilmektedir. Şiirlerde yer alan kedilerin yaşam alanları, onların özgür ruhlarını destekleyen alanlardır. Şiirlerde bu yaşam alanları sözcüklerin ve resmin zengin anlatımıyla çocuklara hissettirilmektedir. Çocuk, bir sandığın üstünde oturan bir kedinin merakını, gece gökyüzüne bakan kedinin heyecanını, yaşamın mekanik bir hal almasının eleştirisini, resimlerin ve dilin yalınlığıyla sezinlemektedir.

Çocuk Kitaplarının Eğitsel İlkelere Uygunluğu

Kitapta, çocuğa öğüt veren bir yaklaşım yer almamaktadır. Şiirlerin kurgusunda çocuğun girişimciliğini, benlik duygusunu bastıracak denetimci ve baskıcı anlayışlardan kaçınılmaktadır. Kitapta siyasal ve dinsel telkinler yer almamakta, kurgulanan olaylarda boş inançlar ve yazgıcılık önemli gösterilmeye çalışılmamaktadır. Kitapta çocuğun düşünmesini, düş kurmasını, eğlenmesini, yaratıcılığını destekleyen bir anlayış söz konusudur.

3.3. Çocuk Kitaplarının Çocuğun Gelişim Sürecine Katkıları

3.3.1. Çocuğun Dil Gelişimine Etkisi:

Şiir, okulöncesi dönemden itibaren çocukların Türkçe, dil bilinci ve duyarlılığını işleyen, kavramsal gelişimine destek sağlayan, düş ve düşünce gücünü geliştiren en önemli yazınsal türlerden biridir (Sever, 2007). Şiirin aracı dildir. Şiir, anlatım yetkinliğini dilin yaratıcı gücünden almaktadır. Çocukların duygu ve düşünce evrenine yeni anlamlar katmak, onu bilinen kanıksanan anlamların dışına taşıyarak özgün çağrışımlarla buluşturmak şiirin temel işlevidir. Çocuklar, şiir dinlemekten, şiir okumaktan, dinlediği veya okuduğu şiirler içinde sevdiklerini ezberlemekten zevk duyar. Durağı, kafiyesi ve iç uyumu ile şiir, her çocukta var olan ritim duygusunu beslemektedir (Sever, 2013a, Sever, 2013c).

Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri adlı kitaptaki şiirler çocukların zengin dil becerilerini açığa çıkarmakta ve onların dil aracılığıyla kendilerini ifade etmelerine olanak verebilmektedir. Örneğin, Kedi ve Yıldız şiirinde, çocukların Türkçe'nin zenginliğini keşfetmesine ortam sunmaktadır. Aynı zamanda çocuk şiiri okurken, noktalama işaretlerini görebilmekte ve böylece öğrenme evrenine noktalama işaretleri ve imleri katabilmektedir.

KEDİ VE YILDIZ

Yıldızları sayarım,/Her gece/Tek, tek!/Sonra kimse görmeden/ Toplarım düşenleri,/ Çocuklar uymadan da/ Koyarım yerine./ İçlerinden yalnızca birini/ Saklarım./ Kuyrukluğunu/ Çaktırmadan/ Koymak için ceplerine (s. 15).

Yazının ötesinde oldukça renkli resmedilen kitap, çocukların her sayfasında yeni bir öykü oluşturmalarına imkân oluşturmaktadır. Böylece okuma alışkanlığı ve kültürün edinilmesinde en duyarlı dönem olan 8-12 (Sever, 2013a) yaşlarında çocuk olumlu kazanımlar elde edebilmektedir. Bu tarz sanatsal nitelikli kitaplarla erken yaşlarda karşılaşmaları çocuklarda, okuma alışkanlığı ve kültürü desteklemekte, onların birbirinden farklı yazım türlerine yönelmelerine olanak sağlamaktadır.

3.3.2. Çocuğun Bilişsel Gelişime Etkisi:

Yazınsal çocuk kitapları, çocuklara bilgiyi doğrudan iletmeyip, dolaylı yoldan bilgiyi edinimlerini sağlamaktadır (Johnson, 2003). Böylece öğrenme sürecinde farklı düşünme biçimleri gelişmektedir. Çocuk, belleğine yerleştirme, çözümlenme (inceleme, analiz etme), önceden sezme-kestirme, ilişki kurma, yapılandırma ve düşselliği geliştirme gibi bilişsel etkinliklerle (Aslan, 2006) karşılaşabilmektedir. Çocukların bilişsel gelişimleri, onların toplumsal gelişimleriyle de ilişkilidir. Dolayısıyla çocuk edebiyatı yapıtlarında bir yandan toplumsal yaşamdan örneklerle yaşam deneyimleri sunarken diğer yandan bilişsel anlamda çıkarımlarda bulunmaları, yaşamı sorgulamalarına neden olabilir (Johnson, 2003).

SANDIK VE KEDİ

-Kediyi merak öldürmez-/ Evlerin gizidir sandıklar./ Yazmalar, eski fotoğraflar,/ Çeyizler,/ Eyüp çocuk oyuncakları./ Naftalin kokan giysiler/ Saklıdır içinde./ Açılınca kapağı,/ Herkes toplanır başına./ Ancak kapandıktan sonra/ İzin verilir,/ Marsık'la/ Taşgüvercinlerin/ Üzerine çıkmasına (s. 36).

Sandık ve Kedi şiiri çocukların merak duygusuna yönelik bir deneyim sunmaktadır. Çocuklar, gizemli yerlere yönelik karşı konulmaz bir araştırma isteğine kapılmaktadır. Şiirde "merak" önemli bir kavramdır. Araştırmaya başlamanın ilk güdüsü merak olduğu için, çocuklara araştırma, inceleme, bakma, sına, deneme gibi bilişsel süreçleri edinimlerini sağlamaktadır. Aslan

(2013), yazınsal nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarında, eleştirel düşünmenin boyutlarından, yorumlama, çıkarımda bulunma, açıklama, çözümlenme, özdeşleştirme ve değerlendirmenin sıklıkla bulunduğu bahsetmektedir. Dolayısıyla, şiir içeriğinde yer alan imgeler, çocukların eleştirel düşünme becerilerini destekleyecek niteliktedir.

Sandık ve Kedi şiiri, zaman kavramına da değinmektedir. Soyut bir kavram olan zaman, şiir içindeki yaşantı anlarıyla açığa çıkıp, canlanabilmektedir. Geçmiş ve gelecek arasındaki bir anda, sandık ve sandıktaki tüm eşyalar uyanmakta ve gün yüzüne çıkmaktadır. Şiirin insan açısından en önemli yönü, insanın zihin gücünün, insan beyninin sınır tanımayan devinme yeteneğinin ve yaratıcılığının yansıtılmasına olanak sağlamasıdır. İnsan zihninde beliren imgeler, çok değişik tasarımlar, çağrışımlar, duygulanmalar, birleştirme, benzetme gibi etkinlikler şiir dilinde yansıtılmaktadır (Sever, 2013a). İmge, şiirde anlatılanı daha canlı, etkili, görülebilir, duyulabilir biçimde verebilmek amacıyla anlatılmak istenenle başka şeyler arasında bağlantı kurup düşlemgücüsüyle yaratılan simgesel nitelikteki yeni biçimdir (Tüba, 2011). Zaman kavramı, sandık ile bütünleşerek güçlü bir imge oluşturmakta, çocukların zaman kavramının edinimlerine katkı sağlamaktadır.

Ayrıca şiirle bütünleşen resimde, çocukların zihin ve düş gücünü destekleyecek niteliktedir. Paivio (1991) çalışmasında bilgiyi işlemek ve depolamak için iki bilişsel sistemden bahsetmektedir. Resimli çocuk kitabı, çocuğa okuduğunda ikili kodlama işlenmeye başlamaktadır. Birinci aşamada anlatım sözlü giriş sağlarken, ikinci aşamada çizimler kavramı sözsüz biçimde zihne ulaştırmaktadır. Bu yaklaşım temel alınarak resimli çocuk kitaplarının çocukların bilişsel gelişimini desteklediği varsayılmaktadır (Zambo ve Hanse, 2005).

3.3.3.Çocuğun Kişilik ve Toplumsal Gelişime Etkisi:

Çocuklarda kişilik ve toplumsal gelişim önemli gelişim alanlarıdır. Çocukların kendilerini anlamaları, tanımaları ve önemli olduklarını kanıksamaları kişilik gelişim alanının önemli göstergesidir. Çocuklar, kendilerine yönelik farkındalık edinmediklerinde, başkalarına da değer vermeyi öğrenememektedir (Öztürk, 2006). Toplumsal gelişim ise çocuğun toplumda yaşamın gerektirdiği tutumların kazanması ve görgü kuralları, adalet, özgürlük, hayvan sevgisi gibi birçok konuda farkındalık edinmesidir. Resimli çocuk kitapları, sunduğu yaşantı örnekleriyle çocukların kendilerini, yaşam ve insan gerçekliğini tanımlarına ve böylece kendi kişiliklerini oluşturmaya yardımcı olmakta ve çocukların olumlu birer kişilik olarak gelişmelerini sağlamaktadır (Aslan, 2006). Ayrıca, resimli çocuk kitapları kapsamında ele alınan toplumsal yaşamın sürdürülmesine yönelik toplumsal sorgulamaya teşvik eden iletiler de çocuğun toplumsal gelişimini desteklemektedir (Owens ve Nowell, 2001). Stonge ve Wyant (2008), şiirlerin çocukları, duygusal anlamda rahatlattığı ve akran zorbalığı gibi olumsuz davranışlardan da uzaklaştırdığını belirtmişlerdir.

AYNADAKİ KEDİ

-Hiç kedi görmemiş bir kedi için ağıt-/Aynada/ Yüzünü gördü/ Küçük kedi./ Şaşırdı./ Çünkü o yüzünün hep, Sahibi,/ O küçük çocuk gibi,/ Sarışın ve çilli/ Olduğunu sanırdı (s. 17).

“Aynadaki Kedi” şiirinde kedi, insanbiçimsel bir varlığa dönüşmüştür. Bu yönüyle çocukların duygudaşlık kurmalarına olanak tanıyarak; kedi, çocukla güçlü bir iletişim kurmaktadır. Bu güçlü iletişim ağı insanbiçimsel varlıkların çocuk edebiyatı yapıtlarının vazgeçilmez bir imgesine dönüştürmektedir (Burke ve Copenhaver, 2004). Aynadaki Kedi, güçlü iletişim yönüyle benliğini sorgulamakta ve çocuğa da benliğini sorgulatmaktadır. Benlik kavramı bir bireyin, yalnızca kendine özgü tutumlarından, algılarından, değerlerinden, duygu ve davranışlarından oluşan, kendine ilişkin görüşü olarak ya da kişinin kendine varsaydığı kimliği olarak açıklanabilir (Öztürk, 2006).

KEDİ ve YAŞAM

Kim bilir kaç kedi,/ Geçti dünyamızdan./ Beyaz, sarı, siyah, duman/ Kim bilir kaç kedi?/
Hiçbirinin mezarı bile yok!/ Kuytu yerlerde ölenlerin,/ Sabah rüzgarlarının taşıdığı/ Kumlar örtecek
üzzerlerini./ Yolda ezilenin,/ Silse de ölüsünü otomobil izleri/ İnan bana sevgilim,/ Kurumuş
derileriyle/ Güneşli günlerde,/Tükürecek yüzümüze/ Parlayan tüyleri (s. 35).

PİSİ PİSİ

Kimse bilmiyor/ Yaşadıklarını/ Mamalarla beslenirken/ Bazıları,/ Sokakta yaşayanların/
Hiçbir zaman olmayacak “pisi, pisi”den başka/Adları (s. 45).

“Kedi ve yaşam” ve “Pisi Pisi” şiiri çocukların sokakta yaşayan canlılara karşı duyarlılık kazanmalarına olanak tanıyabilir. Çocuklar, yaşamda hiçbir canlının yaşam hakkının ellerinden alınmaması gerekliliği kavrayabilir ve hayvanların yaşam alanlarını düzenlenmelerine katkıda bulunabilir. Kedileri; duygulu, renkli ve etkili bir dille anlatan şiirler, çocukların sevme, sevilme, ayrılma, özlem gibi birçok duyguyu, anlam evrenlerine katmalarına katkı sağlayabilir.

Çocuklar şiirler aracılığıyla, hem edebiyatın diğer türlerine yönelik ilgi duyabilir hem de insan ve hayvanlara ilişkin duygusal bir bağ kurabilir. Şiirlerde yer alan imgeler, insanda var olan hayvanlara karşı “hayvanlardan korkma, yok sayma, yok etme” gibi olumsuz tavırların gözden geçirilmesine, olumlu değerler oluşturma fırsatı yaratabilir. Böylece, insan odaklı düşünme biçiminin “insana ait umarsızlık, varlık ve hiçlik, karşılıksız sevgi, varoluş ve ölüm” kavramlarının sorgulandığı şiirlerle de farkındalık gelişimi desteklenebilir. Ayrıca şiirler, çocukların eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, paylaşma, estetik algı duyarlılığını geliştirebilir. Toplumsal yaşam içinde farklı canlı türlerinin yaşam durumlarına tanıklık etme ile önyargılardan arınabilir. Dolayısıyla şiirler, çocukların çevreye ve yaşama ilişkin olumlu düşünce ve tutum elde etmelerine olanak sağlayabilir (Perfect, 1999; Sever, 2007; Stange ve Wyant, 2008).

Yazınsal türler içinde şiir, özellikle çocukların yazınsal metinlere yönelmelerini ve yazınsal metinleri sevmelerine olanak veren bir yere sahiptir. Deperrios (1999), şiir gibi edebiyat türlerinin, çocuğun yaşamında önemli bir rol oynadığını, şiirin, çocuğun imgelem yetisinin gelişmesine, benliğinin oluşmasına ve toplumsallaşmasına katkıda verdiğini ifade etmektedir (Deperrios’ten aktaran, Aslan, 2007). Çocuğun kişilik ve toplumsal gelişimi açısından şiire bakıldığında, sanatçılar tarafından yazılan şiirlerin izlek ve iletilerinin önemli olduğu görülmektedir. Didaktik, çocuk gerçekliğinden ve yaşamdan uzak şiirler çocukların okuma kültürünü olumsuz etkileyebilmektedir (Gülyüz, 2002). Şiirlerde seçilen izlek ve iletilerin çocukların yaşadığı dünya üzerinde farklı türlerin yaşam biçimlerini algılayabilmelerini sağlamalıdır (Sever, 2007). Böylece çocuk tek doğrunun vurgulandığı sloganlaşan ifadelerden kurtulup, kendisi, çevresi, duyguları ve başka yaşamlara karşı duyarlılık kazanabilir. Dolayısıyla, şiir çocuğun farklılıklarını görmesine, kendisini ve başkalarını anlamasına ve insani tecrübelerini geliştirmesine yardımcı olan, uyarıcı etkisiyle düş ve düşünceyi geliştiren zengin içerikli edebiyat türüdür (Perfect, 1999).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç olarak, çocuklar doğaları gereği merak etmekte ve keşiflerde bulunmaktadır. Çocuklar gelişimleri için doğal öğrenme ortamlarına ihtiyaç duymaktadır. Nitelikli resimli çocuk kitapları onların meraklarını destekleyen onlara yeni keşiflerde bulunmalarına olanak tanıyan birer uyaranlardır.

“Mirname: Büyüklere Kedi Şiirleri” kitabında yer alan resimler ve şiirler çocukların resimlerin ve şiirlerin ne anlattığı üzerine düşünceler geliştirmelerine, yeni anlamlar oluşturmalarına olanak tanıyabilir. Çocuklar şiirleri okurken, resimlerle ilişki kurmaları, dikkatlerini konuya, izleğe,

sözcüklere yöneltmelerini sağlayabilir. Böylece, görsel ve dil gelişimleri arasında bağlantı kurulmasına yardım edebilir. Çizgi, biçim, renk, doku ve şiir ilişkisinin kurulması, çocukların bilişsel ve dil gelişimini destekleyebilir. Erken çocukluk döneminden başlayarak, ilkökul dönemine kadar resimli çocuk kitapları, çocukların, çizgi, renk, şekil, biçim, görsel algı ve dikkat gelişimleri açısından oldukça önemlidir. “Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri” kitabında çoklu görsel semboller aracılığıyla yeni bir anlatım dili oluşturulmuştur. Oluşturulan çoklu görsel anlatım dili, çocukların estetik, güzellik ve sanatsal gelişimlerine katkı verebilir. Aynı zamanda, çocukların görsel okuryazarlığını destekleyerek, hem estetik bakış açılarının gelişmesine hem de onlarda sanatsal bir duyarlılık oluşması yol açabilir. Sanatçı tarafından çizilen resimler, çocuklarda sanatsal tarzların öğrenilmesine katkı sağlayabilir.

“Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri” kitabı çocukların insanları ve yaşamı tanımalarına katkı sağlayacak, deneyimlerini zenginleştirebilecek, şiir gibi edebiyat yapıtları okumaya yönlendirebilir. İnsana, yaşama, doğaya yönelik değerler edinebilmesini sağlayabilir. Farklı canlı türlerinin yaşam durumlarına tanıklık etme ile önyargılardan arınabilir. Çocuklar kitap aracılığıyla canlıların yaşam hakkını gözetilmesi konusunda görüş elde edebilir ve yapılması gerekenleri uygulamaya dönüştürebilir. Ayrıca kitap yoluyla çocukların kavram gelişimleri desteklenirken, çocukların arkadaşlık duygusu, özlem, ayrılık, sevginin gücü ve değeri gibi birçok duyguyu adlandırabilmesine olanak verebilir.

KAYNAKÇA

- Alpöge, G. (2014). Okulöncesinde okuma alışkanlığı. *Eleştirel Pedagoji*, 44-46.
- Aslan, C. (2006). Yazınsal nitelikli çocuk kitaplarının çocuğun gelişim sürecindeki yeri. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu: Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri* (s. 192-206). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Aslan, C. M. (2007). Yazınsal Çocuk Kitaplarının Çocuğun Anadili Gelişimine Katkısı. *Dil ve Yaratıcılık* (1), 32-46.
- Aslan, C. (2013). Çocuk ve gençlik edebiyatı yapıtları yoluyla düşünme. *Kum Edebiyat Dergisi*, 72 (73), 11-18.
- Bayhan, P. S., Artan, İ. (2004). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Burke, C. L., ve Copenhaver, J. G. (2004). Animals as people in children's literature. *Language Arts*, 81(3), 205.
- Dilidüzgün, S. (2004). *Çağdaş çocuk yazını*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Fang, Z. (1996). Illustrations, text, and the child reader: what are pictures in children's storybooks for? *Reading Horizons*. 37(2), 130-142.
- Feeney, S., & Moravcik, E. (1987). A thing of beauty: Aesthetic development in young children. *Young children*, 42(6), 7-15.
- Gander, M. J., Gardiner, H. W. (2004). *Çocuk ve ergen gelişimi*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Ganea, P. A., Canfield, C. F., Simons-Ghafari, K., ve Chou, T. (2014). Do cavies talk? The effect of anthropomorphic picture books on children's knowledge about animals. *Frontiers in psychology*, 5 (283), 1-9.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde çok uyaranlı bir öğrenme ortamı oluşturmak için seçkin edebi ürünlerden yararlanma. *Türklük Bilim Araştırmaları Dergisi*, 341-372.
- Güleryüz, H. (2002). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Ankara: PegemA Yayınları.
- İlhan, A. Ç. (2005). Okulöncesinde sanatlar eğitimi ve drama. Ali Öztürk (Ed.), *Çocukta Yaratıcılık ve Drama* içinde (s. 246-260). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- Johnson, C. D. (2003). The role of child development and social interaction in the selection of children's literature to promote literacy acquisition. *Early Childhood Research and Practice*. Volume 5/2 ISSN 1524-5039 <http://ecrp.uiuc.edu/v5n2/johnson.html>
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Koeller, S. 1996. Multicultural understanding through literature. *Social Education*, 60(2), 99-103.
- Kümmerling-Meibauer, B., ve Meibauer, J. (2013). Towards a cognitive theory of picturebooks. *International Research in Children's Literature*, 6(2), 143-160. Edinburgh University Press. DOI: 10.3366/ircl.2013.0095 © International Research Society for Children's Literature. www.eupublishing.com/ircl
- Lehr, S. (1988). The child's developing sense of theme as a response to literature. *Reading Research Quarterly*, 23 (3), 337-357.
- Martinez, M., ve Harmon, J. M. (2012). Picture/Text relationships: an investigation of literary elements in picturebooks. *Literacy Research and Instruction*, 51(4), 323-343.
- Memiş, A., Harmanakaya, T. (2012). İlköğretim okulu birinci sınıf öğrencilerinin görsel algı düzeyleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 27-46.
- Owens, W. T., ve Nowell, L.S. (2001). More than just pictures: Using picture story books to broaden young learners' social consciousness. *The Social Studies*, 92(1), 33-40.
- Ömeroğlu, E., Kandır, A. (2005). *Bilişsel gelişim*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Öztürk, O. (2006). Çocukta özerk benlik ve özgürlük duygusunun gelişimi. II. *Çocuk ve Gençlik Edebiyat Sempozyumu: Gelişmeler, Sorunlar ve Çözümleri* (s. 21-26). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Paivio, A. (1991). Dual coding theory: Retrospect and current status. *Canadian journal of psychology*, 45(3), 255-287.
- Perfect, K. A. (1999). Rhyme and reason: Poetry for the heart and head. *The Reading Teacher*, 52(7), 728-737.
- Sever, S. (2007). Çocuk edebiyatının çocuğun gelişim sürecindeki yeri ve önemi. Zeliha Güneş (Ed.), *İlköğretimde Çocuk Edebiyatı* içinde (s. 1-37). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sever, S. (2008). Eğitimde ve bilimde türkçe öğretimi. *Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunu 100'üncü Yılında Eğitim Kurultayı "Cumhuriyetimizin Kuruluş Felsefesinin Öngördüğü Eğitim"* (s. 435-471). Malatya: İnönü Üniversitesi Matbaası.
- Sever, S. (2010). Dil ve edebiyat öğretiminde kısa film ve karikatür. *Prof. Dr. Cahit Kavcar Türkçe Eğitimi Çalıştayı* (s. 169-191). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Sever, S. (2013a). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. İzmir: Tudem.
- Sever, S. (2013b). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem.
- Sever, S. (2013c). Okulöncesi eğitimde şiir. Zeliha Güneş (Ed.), *Okulöncesinde Çocuk Edebiyatı* içinde (s. 153-180). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sever, S., Kaya, Z. ve Aslan, C. (2008). *Etkinliklerle türkçe öğretimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yay.
- Sipe, L. (1998). How picture books work: a semiotically framed theory of text-picture relationships. *Children's Literature in Education*, 29(2), 97-108.
- Sipe, L. R. (2001a). Picturebooks as aesthetic objects. *Literacy Teaching and Learning*, 6(1), 23-42.
- Sipe, L. (2001b). Using picturebooks to teach art history. *Studies in Art Education*, 42(3), 197-213.
- Stange, T. V., ve Wyant, S. L. (2008). Poetry proves to be positive in the primary grades. *Reading Horizons*, 48(3), 201.

- Şahin, G. (2014). Okulöncesi dönemde çocuk kitaplarında görsel bir uyaran olarak resim. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume 9/3 Winter 2014, p. 1309-1324, ISSN: 1308-2140. www.turkishstudies.net. Doi Number :http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6507 ANKARA-TURKEY*
- Tanju, E. (2013). Edebi türler açısından çocuk edebiyatı. M. G. (Ed.) içinde, *Çocuk Edebiyatı* (s. 93-158). Ankara: Eğiten Kitap.
- Türkiye Bilimler Akademisi TÜBA (2011). *Türkçe bilim terimleri sözlüğü*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.
- Uğurlu, S. B. (2013). Resimli çocuk kitaplarında hayvan karakter kullanımı. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume 8/4 Spring 2013, p. 1381-1393, ISSN: 1308-2140. www.turkishstudies.net. DOI Number :http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.4851 ANKARA-TURKEY*
- Ural, Y., ve Oral, F. (2012). *Mırname: büyüklere kedi şiirleri*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ülgen, G., Fidan, E. (2002). *Çocuk gelişimi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Walsh, M. (2003). 'Reading' pictures: what do they reveal? young children's reading of visual texts. *Reading Literacy and Language. Volume: 37/3 November 2003. p. 123-130. Article first published online: 4 NOV 2003. DOI: 10.1046/j.0034-0472.2003.03703006.x*
- Wasik, B. A., ve Bond, M. A. (2001). Beyond the pages of a book: Interactive book reading and language development in preschool classrooms. *Journal of educational psychology, 93(2), 243.*
- Willson, A. M., Prior, L. A., ve Martinez, M. (2014). Second graders' interpretation of character in picture book illustrations. *Reading Horizons (Online), 53(2), 1.*
- Yavuzer, H. (1998). *Bedensel zihinsel ve sosyal gelişimiyle çocuğunuzun ilk 6 yılı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yıldırım, A.- Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yay.
- Yılmaz, N. (2006). Öykü anlatma tekniğinin türkçe öğretiminde etkin bir yöntem olarak kullanılması. çocuk kitaplarının dinleme anlama becerilerini geliştirme aracı olarak kullanılması. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* (s. 99-104). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Zambo, D., ve Hansen, C. C. (2005). Once upon a theory using picture books to help students understand education psychology. *Teaching Educational Psychology, 1, 1-8.*
- Zawahreh, F. A. S. (2012). A content analysis case study: The story picture book "The Sandwich Swap" by Queen Rania Al Abdullah of Jordan with Kelly DiPucchio as a children's literature. *International Journal of Linguistics, 4(3), 572-587.*

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Sağsöz, G.& Ural, B. (2017). "Çocuk Kedi ve Şiir: "Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri" Kitabı Örneği/ Child Cats and Poetry: "Mırname: Cat Poems for Adults " Example of Book (Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri)", *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140,(Prof. Dr. Tahsin Aktaş Armağanı)Volume 12/5, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8850, p. 387-404.*